

Mikken op talent

Geen opvangplek voor probleemgevallen, maar een broedplaats voor leerlingen met potentie. Zo afficheert de Brede School Academie in de Utrechtse wijk Overvecht zich en dat slaat aan. 'Ouders staan in de rij om hun kind hier te plaatsen.'

Bij het aanpakken van onderwijsachterstanden wordt er te veel aandacht aan de zwakste leerlingen besteed. Dat vindt Arjen Scholten, de bevolgen projectleider van de Brede School Academie Overvecht (BSA). Daarom mikt hij op een andere groep: kansrijke achterstandsleerlingen met een grote leermotivatie. Die komen nu vaak te kort. 'Voor hen is dit project.'

Nieuwsgierig

'Mijn artikel gaat over bloedzuigers', begint een meisje – zittend aan een grote houten tafel, vol met kranten en tijdschriften – te vertellen. De andere kinderen in de groep van leerkracht Yaëlle van de Stolpe luisteren geboeid. Al hun lessen op de Brede School Academie beginnen steevast aan de leestafel, een activiteit waarbij de kinderen een kwartier de tijd krijgen om een artikel te lezen, dat ze vervolgens moeten kunnen samenvatten, waarna de rest vragen stelt. BSA-projectleider Arjen Scholten: 'We willen hier lesactiviteiten die effectief zijn, inspirerend, maar ook anders dan anders. De leestafel is dat allemaal.' De leestafel stimuleert begrijpend lezen, maar ook nieuwsgierigheid en het stellen van vragen. Geen vanzelfsprekende zaken voor kinderen die van huis uit niet veel lees- en debatcultuur hebben meegekregen. Van de Stolpe: 'Je ziet ze groeien. Vorig jaar bleef het nog vaak lang stil en waren de vragen meestal vrij eenvoudig. Nu kan ik lang niet iedereen aan het woord laten en worden de vragen complexer.' Inderdaad gaat er steevast een bos vingers de lucht in zodra er een beurt verdeeld wordt. Scholten: 'Er lopen hier nu kinderen rond die artikelen uit de NRC citeren. Geweldig toch.' / FB

Op de Brede School Academie krijgen 135 leerlingen uit groep 6, 7, 8 en de brugklas drie uur per week extra les, waarbij de nadruk op begrijpend lezen ligt. Er is ook een zomerschool van een week. Wat direct opvalt bij de BSA is de mooie aankleding: een aparte locatie met fraai ingerichte leslokalen, een vlotte website, laptops. Het creëren van een wat exclusief imago was een bewuste keuze, vertelt Scholten. 'Ik heb meegemaakt dat je mensen zo ongeveer moest smeken om gebruik te maken van extra faciliteiten, zoals gratis toneellessen. Daar had ik geen trek in. Dit moest iets begerenswaardigs worden, iets waar ouders en hun kinderen graag bij willen horen.'

High potentials

Die andere benadering begint al bij de selectie. Nadat de kinderen door hun groepsleerkracht of mentor zijn geselecteerd, ontvangen hun ouders een brief thuis met een felicitatie: 'Uw kind heeft talent en mag naar de Brede School Academie.' Doordat de potentie van hun kind wordt benadrukt, raken ouders al snel enthousiast, merkte Scholten. 'Bij een gewone ouderavond mag je in deze buurt blij zijn met een opkomst van twintig procent. Op onze eerste informatiebijeenkomsten kwam honderd procent. Echt ongelooflijk.' De bijna elitaire sfeer rondom de BSA verhoogt ook de motivatie van de leerlingen. De uitval is minimaal. De goedlachse Raz (10 jaar) vertelt trots dat vriendin-





Tekst Filip Bloem
Beeld Evelyne Jacq

De Brede School
Academie Over-
vecht
11 basisscholen
3 scholen voor
voortgezet onder-
wijs
135 leerlingen
9 docenten

mogelijk te laten aansluiten bij het reguliere basisonderwijs. 'Verbindingen maken, dat is cruciaal. Het heeft geen zin als wij totaal anders lesgeven dan de kinderen gewend zijn.' Daarom zijn alle deelnemende basisscholen gaan werken met *Nieuwsbegrip*, de op de BSA gebruikte methode voor begrijpend lezen waarin de actualiteit een belangrijke rol speelt. Was het niet lastig alle scholen op één lijn te krijgen? Scholten: 'Dat viel erg mee. Een paar scholen werkten al met *Nieuwsbegrip* en de rest deed niet moeilijk.'

Minder enthousiast is Scholten over de samenwerking met het voortgezet onderwijs. 'In het basisonderwijs snappen ze heel goed dat het alle hens aan dek is wat betreft die taalachterstanden. Maar in het voortgezet onderwijs is het kwartje nog niet gevallen. We hebben goed contact met de rector van het Christelijk Gymnasium Utrecht, die graag meer allochtone kinderen op zijn school wil. Maar bij veel van zijn collega's mis ik het gevoel van urgentie.'

In 2013 loopt ook voor de BSA de subsidie af. Wat dan? Scholten ziet de toekomst rooskleurig in: 'We zijn nu ruim een jaar bezig en in januari komen de eerste cijfers binnen over de vooruitgang die onze leerlingen hebben geboekt. Ik verwacht daar heel veel van. We zijn hier met iets moois bezig en als het aan mij ligt buitelen de gemeenten straks over elkaar heen om deze aanpak over te nemen.' ■

'Er lopen hier
kinderen rond die
uit de NRC citeren'

netjes op haar gewone school ook graag naar de BSA zouden gaan. Ook Amin (tien jaar), die later chirurg wil worden, vindt de extra lessen leuk. 'Alleen zijn de normale lessen nu soms saai, omdat wij al meer stof gehad hebben.'

Bij het selecteren van de kinderen wordt er naar twee groepen gekeken. De onderpresteerders, die niet goed scoren maar meer in hun mars lijken te hebben, en de *high potentials*, die het al goed doen, maar toch baat kunnen hebben bij extra ondersteuning. Scholten: 'Hier in Overvecht zijn de basisscholen vrijwel volledig zwart. Dat betekent dat zelfs de goede leerlingen een taalachterstand hebben en op het voortgezet onderwijs in de problemen kunnen komen.'

Verbindingen maken

Om zo veel mogelijk rendement uit de extra onderwijstijd te halen, probeert Scholten de BSA zo goed

De docent

'De leerlingen zijn hier veel gemotiveerder.' Yaëlle van de Stolpe, leerkracht op de Brede School Academie, hoeft niet lang na te denken als ze gevraagd wordt wat het grootste verschil is met de basisschool waar ze vroeger werkte. 'Ze houden allemaal van lezen en pikken snel nieuwe dingen op. Ik ben veel minder tijd kwijt met orde houden.' Van de Stolpe hielp mee het curriculum van de BSA te ontwikkelen en werkt nu acht uur per week op de school, waarvan de helft beschikbaar is om de lessen voor te bereiden. 'Dat is een enorme luxe. De voorbereiding doen we in teamverband en daarbij leren we veel van elkaar. Verder krijgen we via onderwijsbureau Sardes klassenbezoeken en trainingen, bijvoorbeeld over een methode van de Engelse kinderboekenschrijver Aidan Chambers om in de klas over boeken te praten. Er zijn veel mogelijkheden om je als leerkracht te ontwikkelen, dat is erg prettig.' / FB